

РЕЦЕНЗИЈА

НА РАКОПИСОТ „ТУРИСТИЧКА ВАЛОРИЗАЦИЈА И РАЗВОЈ: ИЗБРАНИ ТЕМИ“ (Е-УЧЕБНИК) ОД ПРОФ. Д-Р НИКОЛА В. ДИМИТРОВ И ПРОФ. Д-Р БИЛЈАНА ПЕТРЕВСКА, ФАКУЛТЕТ ЗА ТУРИЗАМ И БИЗНИС ЛОГИСТИКА, УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип, како и Одлуката бр. 2102-49/5 од 286. редовна седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за туризам и бизнис логистика, одржана на од 21.2.2023 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- д-р Цане Котески, редовен професор на Факултет за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип и
- д-р Златко Јаковлев, редовен професор на Факултет за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип

за изготвување и доставување писмен извештај (рецензија) на ракописот (е-учебник) „ТУРИСТИЧКА ВАЛОРИЗАЦИЈА И РАЗВОЈ: Избрани теми“ од авторите проф. д-р Никола В. Димитров и проф. д-р Билјана Петревска, наменет за студентите од втор и трет циклус студии на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

По прегледот на ракописот, до Наставно-научниот совет на Факултетот за туризам и бизнис логистика го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Ракописот за е-учебник „ТУРИСТИЧКА ВАЛОРИЗАЦИЈА И РАЗВОЈ: Избрани теми“ е компатибилен со наставната програма на група предмети од втор циклус студии од студиската програма Меѓународен туризам и тоа: Просторно и регионално планирање (2+2+1), Туристички вредности и одржлив развој (3+2+2) и Методи и техники за туристичка валоризација (2+2+1), како и предметот Туристичка валоризација од трет циклус студии на студиската програма Туризам и угостителство. Сите наставни предмети се изучуваат на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип.

Податоци за обем на ракописот: Ракописот е напишан на А-4 формат со нормален проред, фонт Arial со македонска поддршка, големина на буквите 11 и има вкупно 336 страници, заедно со 48 различни прилози (19 табели, 11 графикони, 8 слики, 7 шеми и 3 карти) и користена литература од 168 библиографски единици.

Предложениот обем по содржина ги задоволува критериумите според предвидениот број на часови и ги третира најважните интегрирани теми од горенаведените наставни предмети.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов: Според наши сознанија, авторите под ист наслови немаат објавено учебник за студентите на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип. Ракописот за кој се дава мислење е ново и прво издание.

Краток опис на содржината: Учебникот е напишан на оригинален начин, со јасен и разбирлив јазик. Ракописот методолошки е структуриран во 3 дела, при што секој дел претставува посебна целина во согласност со наставната програма по предметите кои се погоре наведени. Секој дел се состои од поглавја, а на крајот поглавјето завршува со практична и корисна за студентите дидактичка апаратура за проверка на наученото. Така, потсетувањето или проверката ја сочинуваат три дела, и тоа: клучни зборови на темата, краток преглед на темата и прашања за дискусија. Ракописот завршува со поширока

библиографија на користена литература од домашни и странски автори. Ракописот ги содржи следните 3 дела: 1. Планирање; 2. Валоризација и 3. Развој.

Првиот дел е насловен *Планирање* содржи 3 поглавја со вкупен обем од 202 страници, 11 графикони, 9 табели, 3 карти и 2 шеми. Во првото поглавје - *Просторно планирање* детално се елаборирани темите: општи карактеристики за простор и просторно планирање; општи детерминанти на просторното планирање; модели и концепти во просторното планирање; системи и приоди во просторното планирање; Фактори и елементи во просторното планирање; фази на изработка и видови на просторни планови; процес на планирање; и планирање на просторни планови во туризмот. Во второто поглавје - *Регионално планирање* се објаснети темите: општи карактеристики на регионот и регионализацијата; цели и критериуми во планирање на туристичка регионализација; содржини и видови туристички просторни целини; улогата на туризмот во развојот на неразвиени подрачја; типови региони; плански региони и регионален развој. Во овие теми сликовито се објаснуваат карактеристиките на регионалното планирање и неговата улога во планирањето на типови региони и планирањето на туристичките региони. Во третото поглавје - *Туристичко планирање* опширно и сликовито се објаснети сите карактеристики, целиот процес и другите специфики на туристичкото планирање, и тоа низ примена на примери на квантитативни и квалитативни методи и модели за планирање на туристичкиот развој.

Вториот дел е насловен *Валоризација* и содржи 2 поглавја со вкупен обем од 58 страници, 5 слики и 4 табели. Во првото поглавје - *Вредност - Валоризација* се изнесени обемни податоци за темите: наука, филозофија и технологија на вредност; поим и предмет на вредност - вреднување; туристичка вредност - валоризација; фактори, методи и критериуми на туристичка валоризација; човек, природа и туристичка валоризација на природни мотиви; општествено-економски вредности и туристичка валоризација на антропогени мотиви и примери на табели за туристичка вредност - валоризација. Во второто поглавје - *Методи и техники за туристичка валоризација* се презентирани теми за: теориски поставки за туристичка валоризација; методи и модели за туристичка валоризација и примери за туристичка валоризација (примери за валоризација на избрани ретко населени рурални простори и традиционални рурални куќи/целини од Северна Македонија и Србија и Охрид од аспект на одржлив развој).

Третиот дел е насловен *Развој* има едно поглавје од 53 страници, 5 табели, 5 шеми и 4 слики. Поголавјето *Одржлив развој* и обработува теми за концептот, историјата и основните карактеристики на одржливиот развој, врската со туризмот и заштитата на природата и животната средина. Обработени се е и теми за: индикатори за одржлив развој на туризмот, планирањето и улогата на државата, туристички развојни планови, туристичката сателитска сметка, и идни насоки за развој на одржлив туризам.

Авторите покажуваат стручно и научно познавање на третираната проблематика која е систематично презентирана во ракописот. Начинот на елаборирање и појаснување на избраните теми е јасен и пристапен. Оттука, концизното и експлицитното презентирање на оваа проблематика дава можност за користење на овој материјал не само за студентите од Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип, туку и пошироко.

ЗАКЛУЧОК

Ракописот „ТУРИСТИЧКА ВАЛОРИЗАЦИЈА И РАЗВОЈ: Избрани теми“ од авторите проф. д-р Никола В. Димитров и проф. д-р Билјана Петревска претставува стручна публикација која опфаќа избрани теми во кои се презентирани најголемиот број елементи и компоненти во истражувачкиот, едукативниот и наставно-образовниот сегмент во делот на туристичката валоризација и одржливиот развој. Разработените содржини се во согласност со наставната програма на група предмети од втор и трет циклус на студии на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип.

Приложениот ракопис во целост ги задоволува критериумите и условите за издавање е-учебник пропишан според Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип.

Учебникот е напишан со разбирлив стил за различни читатели, а најмногу за студентите кои се занимаваат со истражување и изучување на туристичката валоризација и одржливиот развој. Учебникот може да го користи и широката читателска публика и сите кои пошироко го изучуваат туризмот.

Оттука, на Наставно-научниот совет на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип со задоволство му предлагаме ракописот „ТУРИСТИЧКА ВАЛОРИЗАЦИЈА И РАЗВОЈ: Избрани теми“ од авторите проф. д-р Никола В. Димитров и проф. д-р Билјана Петревска да го прифати како **УЧЕБНИК** за потребите на група наставни предмети за студентите на втор циклус студии (студиска програма Меѓународен туризам) и трет циклус студии (студиска програма Туризам и угостителство), на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Д-р Цане Котески, *редовен професор*,
Факултетот за туризам и бизнис логистика - Гевгелија
Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип, с.р.

Д-р Златко Јаковлев, *редовен професор*,
Факултетот за туризам и бизнис логистика- Гевгелија
Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип, с.р.